

ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΡΟΘΕΣΜΙΑ ΟΡΙΣΜΟΥ ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑΣ

ΠΡΩΤΟΥ ΠΛΕΙΣΤΗΡΙΑΣΜΟΥ (άρθρο 954 παρ. 2 εδ. ε' ΚΠολΔ)

Με το παρόν άρθρο γίνεται μια προσπάθεια προσέγγισης δύο ζητημάτων, που έχουν απασχολήσει την πολύ πρόσφατη νομολογία αλλά και τη θεωρία. Πρώτον, εάν στην προθεσμία του άρθρου 954 παρ. 2 εδ. ε' ΚΠολΔ συνυπολογίζεται το χρονικό διάστημα από 1 έως 31 Αυγούστου και δεύτερον, εάν η προθεσμία του άρθρου 954 παρ. 2 εδ. ε' ΚΠολΔ συνυπολογίζεται στην ενιαύσια προθεσμία του άρθρου 1019 παρ. 1 ΚΠολΔ για την ανατροπή της κατάσχεσης.

I. ΤΟ ΧΡΟΝΙΚΟ ΔΙΑΣΤΗΜΑ ΑΠΟ 1 ΕΩΣ 31 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ

Σύμφωνα με το άρθρο 954 παρ. 2 εδ. ε' ΚΠολΔ¹, όπως αντικαταστάθηκε με τον Ν. 4335/2015, τον Ν. 4472/2017 και τον Ν. 4512/2018: «*Η κατασχετήρια έκθεση πρέπει να περιέχει (...) και ε) αναφορά της ημέρας του πλειστηριασμού, η οποία ορίζεται υποχρεωτικά επτά (7) μήνες από την ημέρα περάτωσης της κατάσχεσης και όχι πάντως μετά την παρέλευση οκτώ (8) μηνών από την ημέρα αυτή*». Δικαιολογητικός λόγος της νομοθετικής μεταβολής ήταν αφενός η επιτάχυνση και η απλοποίηση της εκτελεστικής διαδικασίας και αφετέρου η τοποθέτηση του πλειστηριασμού σε τέτοιο χρονικό σημείο, κατά το οποίο θα έχουν ολοκληρωθεί σε πρώτο βαθμό οι δίκες περί την εκτέλεση και ο καθ' ού θα έχει προβάλει τις αντιρρήσεις του².

Το πρώτο εξεταζόμενο ζήτημα, είναι εάν για τον υπολογισμό των επτά μηνών (7), συνυπολογίζεται και το χρονικό διάστημα από 1 έως 31 Αύγουστου. Κατά την ανάλυση του ζητήματος είναι κρίσιμο να γίνουν οι εξής επισημάνσεις : Από την επισκόπηση του άρθρου 954 παρ. 2 εδ. ε' ΚΠολΔ, διακρίνεται η ύπαρξη μίας προπαρασκευαστικής προθεσμίας, ήτοι το υποχρεωτικό διάστημα της αναμονής των επτά (7) μηνών και μίας προθεσμίας ενέργειας, ήτοι το απώτατο χρονικό όριο διενέργειας του πλειστηριασμού «*όχι πάντως μετά την παρέλευση οκτώ (8) μηνών*». Ως γνωστόν, οι δικονομικές προθεσμίες διακρίνονται ανάλογα με το σκοπό που επιδιώκουν σε προθεσμίες προπαρασκευαστικές και ενέργειας³. Στην μεν πρώτη περίπτωση θα πρέπει να παρέλθει η τασσόμενη προθεσμία που προβλέπεται προκειμένου να διενεργηθεί η διαδικαστική πράξη, άλλως επέρχεται η ακυρότητα της πράξης ή το απαράδεκτο της

¹ Η εν λόγω διάταξη εφαρμόζεται και στην κατάσχεση ακινήτων, σύμφωνα με τα οριζόμενα στη διάταξη του άρθρου 993 παρ. 2 εδ. α' ΚΠολΔ.

² Βλ. Αιτ. Έκθεση Ν. 4335/2015.

³ Ν. Νίκας, Εγχειρίδιο Πολιτικής Δικονομίας, Β' έκδοση, 2016, § 56, σελ. 336 επ.

συζήτησης, στη δε δεύτερη, η διαδικαστική πράξη θα πρέπει να λάβει χώρα εντός της τασσόμενης προθεσμίας, άλλως επέρχεται έκπτωση από το δικαίωμα επιχείρησης της εν λόγω διαδικαστικής πράξης (βλ. αρ. 151 ΚΠολΔ). Περαιτέρω, γίνεται δεκτό από την επιστήμη ότι οι προπαρασκευαστικές προθεσμίες δεν αναστέλλονται κατά το μήνα Αύγουστο⁴, ενώ δεν εφαρμόζεται και το άρθρο 147 παρ. 2 ΚΠολΔ⁵.

Το Μονομελές Πρωτοδικείο Αθηνών με δύο πολύ πρόσφατες αποφάσεις (τις υπ' αριθμ. 93/2021⁶ και 1057/2019⁷), δέχθηκε κατ' ανάλογη εφαρμογή του άρθρου 147 παρ. 2 ΚΠολΔ, ότι η επτάμηνη (7) προθεσμία του άρθρου 954 παρ. 2 εδ. ε' ΚΠολΔ, που πρέπει να διατρήξει από την περάτωση της κατάσχεσης έως και τη διενέργεια του αναγκαστικού ηλεκτρονικού πλειστηριασμού, αναστέλλεται κατά το χρονικό διάστημα από 1 έως 31 Αυγούστου, και συνεπώς για τον υπολογισμό του επτάμηνου δεν πρέπει να συνυπολογίζεται ο μήνας Αύγουστος⁸, άλλως πάσχει από ακυρότητα η έκθεση αναγκαστικής κατάσχεσης (κινητής ή ακίνητης) περιουσίας. Μάλιστα, η νομολογία συσχετίζει την αναστολή των προθεσμιών του άρθρου 147 παρ. 2 ΚΠολΔ, με την απαγόρευση διενέργειας πράξεων αναγκαστικής εκτέλεσης από 1 έως 31 Αυγούστου, κατ' άρθρο 940^Α ΚΠολΔ, υπό την έννοια ότι ο συνυπολογισμός του χρονικού διαστήματος του Αυγούστου στην επτάμηνη (7) προθεσμία παραβιάζει το άρθρο 940^Α ΚΠολΔ.

Βάσει και των όσων εκθέσαμε ανωτέρω, προκρίνουμε ότι θα ήταν ορθότερο το χρονικό διάστημα από 1 έως 31 Αυγούστου να συνυπολογίζεται στην επτάμηνη (7) προθεσμία του άρθρου 954 παρ. 2 εδ. ε' ΚΠολΔ. Λαμβανομένου υπόψη ότι ο καθ' ου έχει τη δυνατότητα να ασκήσει τα προβλεπόμενα δικαιώματά του σε χρονικό διάστημα προγενέστερο της διενέργειας του πλειστηριασμού (λ.χ. την ανακοπή του αρθ. 933 ΚΠολΔ μέσα σε σαράντα πέντε (45) ημέρες από την ημέρα της κατάσχεσης, την ανακοπή του αρθ. 954 παρ. 4 εδ. α' ΚΠολΔ και την αναστολή του αρθ. 1000 ΚΠολΔ δεκαπέντε τουλάχιστον εργάσιμες ημέρες (15) πριν από την ημέρα του πλειστηριασμού) και επομένως δεν τίθεται ζήτημα καταστράτηγησης των

⁴ Ν. Νίκας, ο.π., § 56, αρ. 12, σελ. 342· Γ. Ορφανίδης, Ζητήματα προθεσμιών στον ΚΠολΔ, ΕλλΔνη 2002.325 επ. υπό III 6.

⁵ Κεραμεύς/Κονδύλης/Νίκας (- Ορφανίδης), ΚΠολΔ I (2000) αρθρ. 147, αρ. 6, σελ. 351.

⁶ ΤΝΠ ΙΣΟΚΡΑΤΗΣ.

⁷ ΕΠολΔ 2020.294 επ., με αντίθετες παρατηρήσεις Ν. Κατηφόρη.

⁸ Έτσι και η Αγ. Νάνου – Καρολίδου, Μία προσπάθεια ερμηνευτικής προσέγγισης της νέας προθεσμίας ορισμού πρώτου πλειστηριασμού του άρθρου 954 παρ. 4 εδ. ε' ΚΠολΔ ιδίως επί ακινήτων, ΕφΑΔ 2018.618 επ., σύμφωνα με την οποία είναι επιβεβλημένος ο μη συνυπολογισμός του διαστήματος από 1 έως 31 Αυγούστου στο χρόνο που ορίζει το άρθρο 954 παρ. 2 εδ. ε' ΚΠολΔ.

δικαιωμάτων του, αλλά και του γεγονότος ότι ο νομοθέτης κατά την τροποποίηση του κώδικα πολιτικής δικονομίας με το ν. 4335/2015, δεν επέλεξε να εντάξει την προθεσμία του άρθρου 954 παρ. 2 εδ. ε' ΚΠολΔ στο άρθρο 147 παρ. 2 ΚΠολΔ, προκύπτει ότι δεν πρόκειται για ακούσιο κενό, ώστε να γίνεται λόγος για αναλογική εφαρμογή του άρθρου 147 παρ. 2 ΚΠολΔ⁹. Μένει, σε κάθε περίπτωση, να δούμε ποια θα είναι η στάση που θα ακολουθήσει η νομολογία των δικαστηρίων μας.

II. Η ΠΡΟΘΕΣΜΙΑ ΟΡΙΣΜΟΥ ΠΛΕΙΣΤΗΡΙΑΣΜΟΥ ΚΑΙ Η ΑΝΑΤΡΟΠΗ ΤΗΣ ΚΑΤΑΣΧΕΣΗΣ

Το δεύτερο εξεταζόμενο ζήτημα είναι εάν το «νεκρό» διάστημα, που μεσολαβεί από την περάτωση της κατάσχεσης έως και τον ορισμό του πλειστηριασμού, θα προσμετρηθεί στον υπολογισμό της ενιαύσιας προθεσμίας του άρθρου 1019 παρ. 1 ΚΠολΔ, με το οποίο ρυθμίζεται η ανατροπή της κατάσχεσης. Η ανωτέρω ενιαύσια προθεσμία αρχίζει να «τρέχει» από την επόμενη ημέρα (άρθρο 144 παρ. 1 ΚΠολΔ) επιβολής της κατάσχεσης, ήτοι από την σύνταξη της κατασχετήριας έκθεσης. Σκοπός του θεσμού της ανατροπής της κατάσχεσης είναι αφενός η επίσπευση της εκτελεστικής διαδικασίας και αφετέρου η αποφυγή μακροχρόνιας δέσμευσης των περιουσιακών στοιχείων του οφειλέτη, προς όφελος όχι μόνον του τελευταίου, αλλά και της κοινωνικής οικονομίας. Περαιτέρω, με την παρ. 2 του άρθρου 1019 ΚΠολΔ εισάγονται εξαιρέσεις από την προθεσμία της παρ. 1, καθώς ο νομοθέτης θέλησε να μην συνυπολογίζονται εκείνα τα χρονικά διαστήματα, κατά τα οποία εκ του νόμου παρεμποδίζεται η συνέχιση της εκτελεστικής διαδικασίας. Η μέχρι τώρα κρατούσα θέση στη νομολογία¹⁰ ερμηνεύοντας με ευρύτητα την παρ. 2 του 1019 ΚΠολΔ, η οποία, όπως προαναφέρθηκε, εισάγει εξαιρέσεις από το γενικό κανόνα της παρ. 1, και ενόψει του σκοπού του νόμου -ο οποίος δεν θέλει να συνυπολογίζονται στην ενιαύσια προθεσμία της παρ. 1, εκείνα τα χρονικά διάστημα κατά τα οποία εκ του νόμου παρεμποδίζεται η συνέχιση της εκτελεστικής διαδικασίας- εφαρμόζει αναλογικά την παρ. 2 του 1019 ΚΠολΔ και σε άλλες περιπτώσεις κατά τις οποίες ο δανειστής βρίσκεται σε πραγματική ή νομική αδυναμία συνέχισης της εκτελεστικής διαδικασίας. Μάλιστα, κατά τη νομολογία, οι εξαιρέσεις που εισάγονται με την παρ. 2 του 1019 ΚΠολΔ, είναι ενδεικτικές, αφού στη διατύπωση του άρθρου ελλείπει η χρήση του

⁹ Έτσι και Ν. Κατηφόρης, παρατηρήσεις στην ΜΠΑ 1057/2019, ΕΠολΔ 2020.294 επ.

¹⁰ Βλ. ενδεικτικά ΕιρΝαυπλ 291/2020, Αρμ. 2020.2056 επ., με παρατ. Ι. Ρεβολίδη· ΕιρΧαλκ 641/2019, Αρμ. 2020.2050 επ.· ΕιρΘεσσ 238/2020, ΤΝΠ ΙΣΟΚΑΤΗΣ· ΕιρΧαλανδρ 28/2018, ΝοΒ 2018.1060, με σημ. Χατζηγιωάννου· ΕιρΚω 252/2019, ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ.

στερητικού μορίου «μόνο». Έτσι, σύμφωνα με την κρατούσα θέση στη νομολογία, η διάταξη του άρθρου 954 παρ. 2 εδ. ε' ΚΠολΔ συνιστά νέα τυπική εκ του νόμου περίπτωση αδυναμίας συνέχισης της εκτελεστικής διαδικασίας, υπό την έννοια ότι ο επισπεύδων βρίσκεται σε νομική αδυναμία και σε εκ του νόμου αδράνεια, και συνεπώς το χρονικό διάστημα των επτά (7) μηνών ή οκτώ (8) μηνών, δεν προσμετράται στην ενιαύσια προθεσμία του άρθρου 1019 παρ. 1 ΚΠολΔ¹¹. Κατά την ανωτέρω δε θέση, αντίθετη ερμηνεία θα είχε ως αποτέλεσμα ο επισπεύδων δανειστής να υποχρεούται να επιτύχει νέο ευδόκιμο πλειστηριασμό εντός του στενού περιθωρίου των εναπομείναντων πέντε (5) το πολύ μηνών, άλλως να εκπίπτει της κατάσχεσης και να πρέπει να επιβάλλει νέα. Η ίδια ως άνω λύση υιοθετείται και στην περίπτωση της δήλωσης συνέχισης πλειστηριασμού κατ' άρθρο 973 παρ. 1 εδ. β' ΚΠολΔ, και συνεπώς δεν συνυπολογίζεται το χρονικό διάστημα των δύο (2) έως τριών (3) μηνών, που υποχρεωτικά παρεμβάλλεται από τη δήλωση συνέχισης του πλειστηριασμού μέχρι τον νέο πλειστηριασμό¹².

Δεν ελλείπει, ωστόσο, και η αντίθετη άποψη, η οποία υποστηρίζεται από μερίδα της θεωρίας¹³ αλλά και της νομολογίας¹⁴. Η εν λόγω θέση διατείνεται ότι δεν χωρεί αναλογική εφαρμογή της παρ. 2 του 1019 ΚΠολΔ ως προς τη διάταξη του άρθρου 954 παρ. 2 εδ. ε' ΚΠολΔ και συνεπώς το χρονικό διάστημα από την περάτωση της κατάσχεσης μέχρι και τον ορισμό του πλειστηριασμού, θα πρέπει να συνυπολογιστεί στην ενιαύσια προθεσμία του άρθρου 1019 παρ. 1 ΚΠολΔ. Βασικό επιχείρημα της εν λόγω θέσης, είναι ότι ο νομοθέτης κατά την αντικατάσταση της διάταξης του άρθρου 954 παρ. 2 ΚΠολΔ, τελούσε σε γνώση του χρονικού πλαισίου της διάταξης του 1019 παρ. 1 ΚΠολΔ, με συνέπεια να μην μπορεί να γίνει λόγος για ακούσιο κενό, δυνάμενο να διορθωθεί μέσω της αναλογικής ερμηνείας.

Καταληκτικά, σύμφωνα με τα ανωτέρω, φαίνεται ότι το ζήτημα του υπολογισμού ή μη του χρονικού διαστήματος του άρθρου 954 παρ. 2 εδ. ε' ΚΠολΔ στην ενιαύσια

¹¹ Σύμφωνα και ο Β. Α. Χατζηγιάννου, Η ανατροπή της κατάσχεσης μετά το ν. 4335/2015, προφορική εισήγηση στην Ε.Σ.Δ.Ι. στο πλαίσιο επιμορφωτικού σεμιναρίου δικαστικών λειτουργών με τίτλο «Οι νέοι Ειρηνοδίκες», 5-7.2.2020, σε www.esdi.gr.

¹² Έτσι ενδεικτικά, ΕιρΧαλκ 641/2019, Αρμ. 2020.2050 επ.· ΕιρΘεσσ 238/2020, ΤΝΠ ΙΣΟΚΑΤΗΣ.

¹³ Βλ. Γ. Διαμαντόπουλο, Προσβολή Παραδοχών απόφασης, η οποία απορρίπτει αίτηση ανατροπής κατάσχεσης. Λόγοι αφορώντες στη διαδρομή της προθεσμίας της ΚΠολΔ 1019 παρ. 1, Γνωμοδότηση, ΕπΑκ 2020.450 επ.· Χ. Ι. Χατζηδημητρίου, Ο θεσμός της ανατροπής κατάσχεσης (άρθρο 1019 ΚΠολΔ) μετά τους ν. 4335/2015 και ν. 4512/2018, ΕπΑκ 2021.19 επ.· Βλ. και Π. Μάζη, Ανατροπή κατάσχεσης κατ' άρθρο 1019 ΚΠολΔ λόγω παρόδου έτους από την κατάσχεση – Εφαρμογή διάταξης και στην εκτελεστική διαδικασία ν.δ. 1923 «περί ειδικών διατάξεων επί ανωνύμων εταιρειών» - Ποια χρονικά διαστήματα δεν υπολογίζονται, ΕΠολΔ 2017.262 επ.

¹⁴ ΕιρΑθ 272/2020, ΕπΑκ 2020.613 επ.· ΜΠΑ 807/2020 (δικάζοντος κατ' έφεση), ΕπΑκ 2020.611 επ.

προθεσμία του άρθρου 1019 παρ. 1 ΚΠολΔ διχάζει νομολογία και θεωρία, χωρίς ακόμη να μπορεί να γίνει λόγος για την επικράτηση της μίας ή της άλλης άποψης, αφού αμφότερες επικαλούνται βάσιμα επιχειρήματα. Παρά το γεγονός ότι με τον ν. 4335/2015 επήλθαν ριζικές αλλαγές στο χρόνο διενέργειας του πλειστηριασμού, ο νομοθέτης δεν φρόντισε να εναρμονίσει και την εξαρτώμενη από τον πλειστηριασμό διάταξη του άρθρου 1019 ΚΠολΔ. Ενόψει της νέας οριοθέτησης της διαδικασίας της αναγκαστικής εκτέλεσης, του σκοπού της, που είναι η ικανοποίηση της ουσιαστικής απαίτησης του δανειστή, όπως ενσαρκώνεται στον εκτελεστό τίτλο αλλά και για λόγους ασφάλειας δικαίου καθίσταται αναγκαία η παρέμβαση του νομοθέτη προκειμένου τα άρθρα 954 παρ. 2 εδ. ε' και 973 παρ. 1 εδ. β' ΚΠολΔ να συμπεριληφθούν στις εξαιρέσεις του άρθρου 1019 παρ. 2 ΚΠολΔ.